

I henhold til adresseliste

Deres ref

Vår ref

Dato

200504042

Avgjørelse i klagesak – utslipp ved Statoils boring av letebrønn 7122/6-2 Tornerose (PL110B)

Miljøverndepartementet har foretatt en samlet vurdering av klagen og opprettholder SFTs vedtak i saken. Etter departementets vurdering er konsekvensene av boringen tilstrekkelig utredet og utslippstillatelsen er i tråd med de overordnede føringene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet.

1. Sakens bakgrunn

Miljøverndepartementet viser til Statens forurensningstilsyns (SFT) tillatelse til bruk og utslipp av kjemikalier, utslipp av borekaks, utslipp til luft og krav til beredskap i forbindelse med boring av letebrønn 7122/6-2 Tornerose i Barentshavet ved brev av 15.05.2006. Vi viser videre til klage fra Natur og Ungdom/Bellona (NUB) ved brev av 02.06.2006 og til SFTs oversendelse av 16.06.2006.

Saken gjelder Statoils planlagte leteboring i brønn 7122/6-2 i PL 110B, kalt Tornerose, som er lokalisert i Barentshavet om lag 70 km fra Finnmarkskysten. Boringen skal utføres ved bruk av den halvt nedsenkbare bore-riggeren Polar Pioneer, som er bygget spesielt for operasjoner i arktiske strøk.

Statoil har gjennom SFTs vedtak den 15.05.2006 fått tillatelse til utslipp av borekaks og borevæske fra boring av det såkalte topphullet. Topphullet er den øverste delen av brønnen, i dette tilfellet om lag 800 meter, som skal bores før en mekanisme for oppsamling av utslipp (stigerør, utblåsningsventil (BOP) mv.) blir installert. Borekaks

er steinmateriale som utvinnes under boring etter olje og gass. Utboret borkaks har et vedheng av borevæske. Borevæske tilsettes under boring og inneholder ulike stoffer som blant annet skal sikre stabilitet ved boring.

Det er videre gitt tillatelse til utslipp til sjø av kjemikalier (vaskemidler, kontrollvæsker, sementkjemikalier mv.) og oljeholdig vann i selve boreperioden ut over boringen av topphullet. I tillegg kommer tillatelse til utslipp av CO₂, NO_x og nmVOC (flyktige organiske forbindelser) til luft som følge av kraftgenereringen på Polar Pioneer ved bruk av dieseldrevne motorer.

Det er stilt særskilte krav til beredskap mot akutte utslipp som vilkår for tillatelsen.

2. Innholdet i klagen

NUB anmoder om at klagen gis oppsettende virkning slik at boringen ikke starter før klagen er avgjort.

NUB klager over saksbehandlingen idet de anfører at de ikke fikk tilstrekkelig tid til å uttale seg under høringen forut for SFTs vedtak om utslippstillatelse. De anfører videre at det ligger manglende miljøfaglige vurderinger til grunn for tildelingen av Torneroseblokkene i 2004.

NUB klager også over en rekke forhold vedrørende innholdet av vedtaket. De anfører at utvinningstillatelsen skulle vært underlagt boretidsbegrensninger. Videre anfører de at tillatelse til utslipp av kjemikalier og borekaks ikke er i tråd med målet om null utslipp til sjø og at utslippstillatelse derfor ikke kan gis. Det bør etter klagernes vurdering heller ikke gis utslippstillatelse før riggen har fysisk doble barrierer, og departementet bør pålegge strengere rensekrav til rensing av oljeholdig vann dersom dette er teknisk mulig. Til slutt anfører NUB at det må foretas en ny og forbedret miljørettet risiko- og beredskapsanalyse (MIRA) før tillatelse til leteboring kan gis.

3. Departementets vurderinger

3.1 Oppsettende virkning av klagen

Ettersom klagen er avgjort før boringen har startet, finner departementet ikke grunn til å vurdere spørsmålet om oppsettende virkning.

3.2 Saksbehandlingen

Det er stilt detaljerte krav om høring i forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) § 36–6. Det følger av bestemmelsen at høringsfristen i saker om tillatelse ikke skal være kortere enn fire uker. I denne saken ble fristen satt til fem uker, og fristen ligger dermed innenfor kravet i forskriften. Departementet kan ikke se

at det foreligger spesielle forhold i denne saken som tilsier at det i dette tilfellet skulle vært satt en ytterligere forlenget høringsfrist.

3.3 Boretidsvindu

St.meld. nr. 8 (2005-2006) Om helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplanen) setter overordnede rammer for petroleumsvirksomhet i området. I perioden 1. mars - 31. august er det ikke tillatt med leteboring i oljeførende lag i området mellom 50 km og 65 km fra grunnlinjen.

Departementet understreker at begrensningen knytter seg til den konkrete boringen i oljeførende lag og setter ikke krav til at de aktuelle blokkene som helhet må befinne seg utenfor denne sonen. Den aktuelle letebrønnen ligger 70 km fra kysten og er dermed utenfor området som er underlagt boretidsbegrensninger. Departementet finner ikke grunnlag for å stille boretidsbegrensninger til den aktuelle boringen.

3.4 Manglende miljøfaglig vurdering

Torneroseblokkene ble tildelt i forbindelse med tildelingen av forhåndsdefinerte områder (TFO) i 2004. Høringsuttalelsene til utredning av helårig petroleumsvirksomhet i Barentshavet (ULB) fra Statens forurensningstilsyn, Direktoratet for naturforvaltning og Norsk polarinstitutt ble lagt til grunn for vurderingene av TFO 2004, og disse anses som tilstrekkelig miljøfaglig grunnlag.

3.5 Utslippstillatelsen

Innledning

NUB anfører at tillatelsen til utslipp av kjemikalier og borekaks strider mot målet om null utslipp til sjø, og at tillatelse til leteboring derfor ikke kan gis.

Departementet viser til at de overordnede føringene for utslipp til sjø fra petroleumsvirksomhet i Barentshavet er lagt i utredningen fra 2003 av konsekvensene av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet (ULB) og St.meld. nr. 38 (2003 - 2004) Om petroleumsvirksomheten (Oljemeldingen). Disse rammene er igjen videreført i St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan). For helårig petroleumsvirksomhet er det satt som en forutsetning at det ikke skal være utslipp til sjø av produsert vann, borekaks eller boreslam ved normal drift.

For utslipp utenom borekaks/borevæske og utslipp av produsert vann, og i tilfeller hvor det forekommer utslipp av borekaks og produsert vann, vil de generelle nullutslippsmålsettingene gjelde. Nullutslippsmålsettingen innebærer ingen utslipp av eller minimering av utslipp som kan føre til miljøskade av blant annet kjemikalier med stoffer innen gul og grønn kategori samt borekaks.

Utslipp av kjemikalier

SFT ga Statoil tillatelse til utslipp av maksimalt 151 kg stoff i gul kategori. Gule stoffer er ikke miljøfarlige ut fra iboende egenskaper idet de brytes raskt ned i det marine miljøet, har lavt potensial for akkumulering i biologiske organismer og ikke er akutt giftige. De kan imidlertid forårsake miljøskade i konkrete tilfeller, for eksempel pga. høy konsentrasjon, og det er derfor gjort en konkret risikovurdering hvor sted, tid og mengde er vurdert.

Departementet viser til at hoveddelen av de gule stoffene finnes i vaskemidler for riggen, noe som vil fordele utslippene over tid og uten høy konsentrasjon. De øvrige gule stoffene er tillatt brukt i sement og gjengefett i mindre mengder. Departementet slutter seg til SFTs vurdering av at det aktuelle utslippet av gule stoffer er lavt og ikke antas å medføre negative effekter av betydning for det marine miljøet.

Statoil har fått tillatelse til utslipp av anslagsvis 972 tonn stoff i grønn kategori, som blant annet finnes i borevæske. Slike stoffer antas ikke å kunne være til skade eller ulempe for miljøet. Hoveddelen av de grønne stoffene er naturlig forekommende stoffer slik som salter, mineraler og inerte materialer, og de inngår i prosesser som gjør at det ikke er grunnlag for å anta at de vil slippes ut til vann i slike mengder eller konsentrasjoner at det vil kunne ha nevneverdige negative miljøkonsekvenser. Departementet viser til at kartleggingen av nærområdet for den aktuelle brønnen har dokumentert at det ikke er koraller eller annen spesiell sårbar bunnfauna i området.

Departementet anser etter dette at tillatelsen til utslipp av kjemikalier ikke strider mot de overordnede føringene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet.

Utslipp av borekaks fra boring av topphull

Statoil har fått tillatelse til utslipp av anslagsvis 450 tonn (ca. 150 m³) borekaks fra boringen av topphullet. Klagerne anfører at kaksmengden for den aktuelle boringen er ca. 450 m³. Dette er ikke riktig. Utslipp av borekaks fra den øvrige boringen er ikke tillatt.

Departementet viser generelt til at tillatelsen til utslipp av borekaks fra topphullet er i samsvar med de overordnede føringene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet hvor det fremgår at borekaks fra boring av *topphullet* normalt vil kunne slippes ut. Slike utslipp vil derfor normalt ikke være i strid med nullutslippsmålsettingen. Forutsetningen er at utslippet ikke inneholder komponenter med uakseptable miljøegenskaper, og potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter i området vurderes som lavt.

Omfanget av et topphull varierer fra brønn til brønn. Departementet slutter seg til SFTs vurderinger angående anslått mengde borekaks og fare for nedslamming på havbunnen. Mengden kaks som spres på havbunnen er mindre enn det som er tilfellet på sokkelen for øvrig. Det finnes kunnskap, blant annet fra miljøovervåking etter boringen av Guovca og Uranus i Barentshavet, som viser at effektene ved utslipp av kaks er begrenset til brønnens nærområde. Departementet viser også til at det er kartlagt at det ikke er koraller eller annen spesiell sårbar bunnfauna i nærområdet for den aktuelle brønnen. Ny kunnskap om effekter av borekaks og erfaringer fra nye boringer blir innhentet.

Departementet peker på at SFT vil følge utviklingen av ny teknologi for håndtering av kaks fra topphull.

Doble barrierer mot uhellsutslipp og økotoksikologisk dokumentasjon

NUB anfører at utslippstillatelse ikke må gis før riggen har *fysisk* doble barrierer, eller subsidiært at alle systemer med kjemikalier som kan føre til miljøskade har slike barrierer og at disse kjemikalierne er HOCNF-testet.

Etter aktivitetsforskriften § 76 er det stilt krav om doble brønnbarrierer. Videre inneholder styringsforskriften § 2 et generelt krav om tilstrekkelige barrierer mot uhellsutslipp. Barrierene kan være organisatoriske, operasjonelle eller fysiske. Av SFTs oversendelse til departementet fremgår det at Statoil har etablert doble barrierer mot uhellsutslipp.

Departementet slutter seg til SFTs vurdering av at risikoen for utilsiktede utslipp av kjemikalier på Polar Pioneer er lav, og at Statoil oppfyller forskriftkravene til barrierer for den aktuelle boringen. Departementet ser ikke at det er grunnlag for å kreve doble *fysiske* barrierer mot uhellutslipp i denne saken.

Aktivitetsforskriften stiller krav om at kjemikalier med planlagt utslipp til sjø skal testes med hensyn til økotoksikologiske egenskaper i henhold til OSPARs harmoniserte system (HOCNF). Kravet gjelder ikke kjemikalier i lukkede systemer med lavt forbruk.

Departementet viser til SFTs vurdering av at sannsynligheten for utilsiktede utslipp på Polar Pioneer er lav. Departementet vil derfor ikke i denne saken pålegge et krav om HOCNF-testing av kjemikalier i lukkede systemer.

For øvrig viser departementet til at det pågår et arbeid mellom SFT og operatørene på norsk sokkel for å klargjøre nærmere hvor stort forbruket i lukkede systemer kan være før det stilles krav om slik testing.

Utslipp av oljeholdig vann

Aktivitetsforskriften § 55a krever at oljeinnhold i vann som slippes ut skal være lavest mulig og under ingen omstendigheter overstige 40 mg olje per liter vann som veid gjennomsnitt for en kalendermåned. Det følger videre av bestemmelsen at renseanlegg allikevel skal opereres med optimal effekt selv om oljeinnholdet ikke overskrider 40 mg/liter med redusert renseseffekt. Det foreligger derfor allerede et krav etter forskriften om at utslipp av oljeholdig vann skal være så lavt som teknisk mulig. Departementet ser derfor ikke behov for å gi ytterligere pålegg i denne saken.

3.6 Miljørettet risiko- og beredskapsanalyse

Krav til utførelse av analyser er gitt i forskrift om styring i petroleumsvirksomheten (styringsforskriften) kapittel IV, og miljørettede risiko- og beredskapsanalyser er regulert i

§ 16. Analysen gir oversikt over hvilken risiko en aktivitet representerer og danner grunnlag for operatørens beredskapsplanlegging.

Departementet viser til SFTs vurdering av at Statoil i denne saken har foretatt miljørettet risiko- og beredskapsanalyse på en måte som tilfredsstillende kravene i forskriften og som også tar hensyn til sårbarheten i miljøet i Barentshavet.

3.7 Oljevernberedskapsplan

Klagerne anfører at det statlige utstyret som inngår i NOFOs beredskap har visse begrensninger og krever at Statoil pålegges å utarbeide en plan for hvordan oljevernberedskapsplan skal håndteres uten at responstidene for noen barriere svekkes.

Departementet forstår dette som en klage over at operatøren ikke planlegger for at det kan oppstå to utslippshendelser samtidig i samme område der alt statlig beredskapsmaterieell må disponeres i begge hendelsene. Departementet slutter seg til SFTs vurdering av at sannsynligheten for dette er svært lav.

Departementet viser til at SFT for leteboringer i Barentshavet blant annet har presisert krav til responstid og stilt krav til ekstra kystsystemer i tillegg til de systemer selskapene disponerer etter avtale med Kystdirektoratet og de aktuelle Interkommunale Utvalg for Akutt forurensning (IUA). SFT har videre stilt særskilte vilkår om beredskap mot akutt forurensning i tillatelsen. Vilkårene omfatter krav til ytelse og responstid for mekanisk oppsamling av oljeemulsjon, krav til ytelse og responstid for fjernmåling og etterkantundersøkelser og krav til etablering av en detaljert beredskapsplan. Disse kravene er på linje med krav som tidligere er stilt ved boringer i Barentshavet og er strengere enn det som er vanlig ellers på sokkelen. Departementet viser videre til at SFT forutsetter at Statoil i den endelige beredskapsplanen redegjør for hvordan de vil opprettholde en tilfredsstillende beredskap i en situasjon hvor de ikke har tilgang på eller kun har tilgang på en mindre del av de statlige ressursene.

Samlet sett finner departementet at de vilkår som er stilt gir et akseptabelt beredskapsnivå.

4. Konklusjon

Departementet finner etter en samlet vurdering av saken at klagen ikke kan tas til følge. SFTs vedtak av 15.05.2006 opprettholdes.

Med hilsen

Knut Fredrik Kroepelien (e.f.)
avdelingsdirektør

Anja Elisenberg
rådgiver

Likelydende brev:

Statens forurensningstilsyn, Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Natur og Ungdom, Postboks 4783 Sofienberg, 0506 Oslo
Bellona, Postboks 2141 Grünerløkka, 0505 Oslo
Statoil, 4035 Stavanger

Kopi:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Postboks 8019, Dep, 0030 Oslo
Moderniseringsdepartementet, Postboks 8004 Dep, 0030 Oslo
Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo
Petroleumstilsynet, Postboks 599, Stavanger
Oljedirektoratet, Postboks 600, 4003 Stavanger